

мюлкѣ. И понеже тѣзи челтицы сж размѣнявать всякъ година на дѣленіе-то (курра) мѣжду притяжатели-ты и наемници-ты челтикчи и сѣкогашъ ся мѣратъ, тукашни-ты селяны отъ практика познавать твърдѣ правилно землемѣріе-то, както и водомѣріе-то (идравликж-тж) като сж принудени, кога-то работять челтицы-ты съ искривени вады да искачвать водата до най-высоки-ты нивя за да стои оризъ-тъ въ водата, откакъ изникне, додѣ узрѣе. Тѣзи нивя колко и да принадлежать на царство-то, или на челтикчи-ты подѣ имѣ мирн-тарласж, или органъ-алтж, нѣ сѣка нива си има особенъ притяжатель съ царски тапи за ступанство-то на земж-тж, кой-то е длъженъ да ги оставя несѣяни съ жито, само кога-то дойде время да ся посѣжтъ съ орисъ, отъ три до петъ години еднажъ, спорѣдъ сила-та на земж-тж. Нѣ защо-то е потрѣбно откакъ ся ожъне оризъ-тъ, да имѣ ся цѣпять тироветы (преградки-ты) и да ся разоравать повечко, та чакъ на друга-та година да ся насѣжтъ съ жито, и пакъ една година преди да станать челтицы, да ся оставять празни, то не удоволѣтворявать трудоветы на ступани-ты имѣ и затова сѣкогашъ стожтъ много мѣста необработени. Челтикчи-ти имать и тая правдина: колко-то тѣхни нивя ся случать подѣ единъ челтикъ на кой-то вода-та, що истича отъ мирн челтикклери да може ги напон, то и тѣхъ да сѣжтъ съ орисъ подѣ имѣ чорбалжкъ безъ да плащать иджаръ. Тѣ сж длъжни откакъ овършатъ и изсушать оризъ-тъ, кога-то ще го чукать въ динжж-тж, да гядають да ся олупи добрѣ и да стане бѣлъ, да зимать дозволеніе отъ управитель-тъ, или отъ закупувачать на десетька, кой-то има опредѣлени чловѣци да отидать на динката, кога-то ся мѣри и прѣноси оризъ-тъ, да зимать на десеть тяхъ кила едно кило (кило-то на оризъ-тъ е десеть оки). Нѣ сега челтикчи-ти отъ користолюбіе начнаха да сѣжтъ нивятж на по плодовитите мѣста безъ время съ орисъ подѣ имя ениликъ (новина) за да не плащать иджаръ, и така ступани-ты на тѣзи нивя, принуждавать ся несправедно да сѣжтъ чужди нивя подѣ на ѣмъ (юджреть) и така ся разсипвать.

5. Тая рѣка е най-главна-та въ Тракія и отъ тихо-то и теченіе нарѣчена е Марица. Тя извира подѣ единъ връхъ въ Рила планина, мѣжду села Радойлъ и Отчуша въ самоковскж-тж каазж; въ нѣж ся изливать отъ лѣва страна бѣ-